

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **L. R.**, zastoupen JUDr. Lubomírem Müllerem, advokátem se sídlem Symfonická 1496/9, 158 00 Praha, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, 150 00 Praha 5, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalované ze dne 21. 3. 2017, č. j. X, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 17. 7. 2017, č. j. 54 Ad 5/2017 - 42, o návrhu žalované na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 17. 7. 2017, č. j. 54 Ad 5/2017 - 42, **se nepřiznává** odkladný účinek.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím žalované ze dne 21. 3. 2017, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), byly zamítnuty námitky žalobce proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 21. 2. 2017, č. j. X, kterým žalovaná přiznala žalobci podle ustanovení § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v rozhodném znění (dále jen „ZDP“), ve spojení s ustanovením § 68 téhož zákona a s ustanovením § 95 odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, v rozhodném znění (dále jen „ZSZ“), od 1. 11. 1991 příplatek ke starobnímu důchodu dle § 24 odst. 4 zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, v rozhodném znění (dále jen „zákon o mimosoudních rehabilitacích“), z důvodu služby ve vojenském táboře nucených prací v době od 30. 10. 1953 do 22. 12. 1955, tj. za 25,73 měsíců, v částce 386 Kč.

[2] Žalobce brojil proti napadenému rozhodnutí žalobou u Krajského soudu v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“). Rozsudkem ze dne 17. 7. 2017, č. j. 54 Ad 5/2017 - 42 (dále též „napadený rozsudek“), krajský soud žalobě vyhověl, rozhodnutí žalované zrušil a věc jí vrátil k dalšímu řízení. Sporným byl v daném případě postup žalované podle její metodiky, podle které se příplatek ke starobnímu důchodu počítá na dvě platná

desetinná místa. Žalobce se domáhal při výpočtu denin za 22 dní v prosinci roku 1955 výsledek zlomku $22/31$ zaokrouhlovat na dvě desetinná místa, což znamená, že je-li výsledkem zlomku $22/31$ číslo 0,709677, pak zaokrouhlením na dvě desetinná místa je výsledek 0,71 a nikoliv jak uvádí žalovaná 0,70. Vzhledem k tomu, že celková doba nucené služby trvala 25,74 měsíce, měl by podle žalobce příplatek činit 387 Kč, nikoli 386 Kč. Zaokrouhlování či počítání na dvě desetinná místa při výpočtu důchodu není postupem plynoucím ze zákona. Krajský soud odkázal na právní názor Nejvyššího správního soudu vyslovený v rozsudku ze dne 30. 3. 2017, č. j. 1 Ads 100/2017 – 24, a uzavřel, že žalovaná pochybila, pokud při výpočtu délky služby v neukončených měsících nestanovila výslednou hodnotu na dvě platná desetinná místa při zohlednění obecných matematických zásad pro zaokrouhlování. Byť výpočet na dvě platná desetinná místa nestanoví přímo zákon, ale vnitřní metodika žalované, je třeba při výpočtu vycházet z obecných matematických zásad pro zaokrouhlování. Vzhledem k tomu, že žalovaná tímto způsobem nepostupovala, pochybila v neprospěch žalobce, což mělo dopad na stanovení výše příspěvku podle zákona o mimosoudních rehabilitacích. Povinností žalované bylo při převodu zlomku $22/31$ zaokrouhlovat na dvě desetinná místa číslo 0,709677 (což činí 0,71) a při době nucené služby 25,74 měsíce měl příplatek žalobce činit 387 Kč. Žalovaná se tedy při výpočtu příplatku dopustila matematické chyby při zaokrouhlování, což vedlo ke zrušení napadeného rozhodnutí.

II. Návrh na odkladný účinek a vyjádření žalobce

[3] Nejvyšší správní soud obdržel ve výše nadepsané věci dne 8. 8. 2017 kasační stížnost žalované (dále jen „stěžovatelka“), jejíž součástí je i návrh na přiznání odkladného účinku dle § 107 odst. 1 ve spojení s § 73 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Svůj návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti odůvodnila stěžovatelka upozorněním na smysl institutu odkladného účinku, jak jej vyložil Nejvyšší správní soud v unesení ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014 – 58. Uvádí, že předmětem sporu je správnost výpočtu denin, když princip zaokrouhlování nevyužívá vůbec nebo až při stanovení výsledné částky. Tuto metodiku přijala stěžovatelka v roce 2007 v návaznosti na judikaturu Nejvyššího správního soudu (v návrhu blíže nespecifikovanou). Zvolený postup považuje za vyvážený a spravedlivý, neboť zaokrouhlování uplatňuje až ve fázi stanovení konečné výše dávky, a to vždy směrem nahoru (tedy ve prospěch oprávněného).

[5] Stěžovatelka považuje spor o hodnotu „0,01“ jako spor absolutně bagatelní, který by ale v případě přijetí právního názoru uvedeného v napadeném rozsudku znamenal vynaložení naprosto neadekvátních částek na straně stěžovatelky. V této souvislosti poukazuje na usnesení Ústavního soudu ze dne 23. 11. 2016, sp. zn. IV. ÚS 941/16, v němž shledal neopodstatněnou ústavní stížnost mimo jiné z důvodu bagatelní výše rozdílu mezi požadovanou a přiznanou měsíční částkou příplatku k důchodu (7 Kč) a upozornil, že věci bagatelního významu nemohou z důvodu zanedbatelného zásahu do subjektivních práv jednotlivce založit porušení základních práv, resp. mohou do nich zasáhnout jen ve výjimečných případech. Vrcholné státní orgány nemají být odváděny od plnění skutečné

pokračování

závažných úkolů, k jejichž řešení jsou ústavně určeny, přičemž přezkum tzv. bagatelních věcí v řízení před Ústavním soudem odporuje smyslu ústavního soudnictví.

[6] Žalobce s přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti nesouhlasí. Danou problematiku zaokrouhlování při výpočtu příplatku k důchodu neřešil pouze krajský soud v napadeném rozsudku, ale shodně ji vyřešil i Nejvyšší správní soud či Krajský soud v Ostravě. I stěžovatelka dala v některých případech přednost způsobu zaokrouhlování, k němuž ji krajský soud zavázal. K odkazovanému usnesení Ústavního soudu žalobce sděluje, že šlo o zcela jiný spor (zda se má za „měsíc“ považovat „běžný měsíc“, či období 30 dnů), přičemž toto usnesení nezakládá důvod pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

III. Posouzení návrhu Nejvyšším správním soudem

[7] Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. soud přizná žalobě odkladný účinek, *jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem*. Ve smyslu § 107 s. ř. s. uvedené podmínky platí přiměřeně i pro odkladný účinek kasační stížnosti.

[8] Při posuzování návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je proto třeba, aby se soud primárně zaměřil na zkoumání, zda stěžovatel uvádí skutečnosti, které by dokládaly možnost vzniku nepoměrně větší újmy stěžovatele oproti jiným osobám. Tyto skutečnosti jsou vždy individuální, závislé pouze na osobě a situaci stěžovatele. Povinnost tvrdit a prokázat vznik újmy má proto stěžovatel, který musí konkretizovat, jakou újmu by pro něj znamenal výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí, z jakých konkrétních okolností to vyvozuje a uvést její intenzitu. Vylíčení podstatných skutečností o nepoměrně větší újmě musí svědčit tomu, že negativní následek, jehož se stěžovatel v souvislosti s napadeným rozsudkem krajského soudu obává, by pro něj byl zásadním zásahem.

[9] Ve správním soudnictví poskytují soudy primárně ochranu subjektivním veřejným právům a rovněž institut odkladného účinku je tak koncipován především jako dočasná procesní ochrana žalobce – účastníka správního řízení – před okamžitým výkonem pro něj nepříznivého správního rozhodnutí, jsou-li pro to splněny zákonem předepsané podmínky. Situace, kdy bude možno dovozovat vznik újmy na straně žalovaného správního orgánu v důsledku rozhodnutí krajského soudu, tak budou nepochybně představitelné v poněkud omezenější míře, než jak tomu bude na straně žalobce. Podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006 - 49, publ. pod č. 1255/2007 Sb. NSS, pak zásadně platí, že *„zruší-li krajský soud rozhodnutí správního orgánu, je povinností správního orgánu pokračovat v řízení a řídit se přitom závazným právním názorem vyjádřeným v pravomocném soudním rozhodnutí, bez ohledu na to, zda je ve věci podána kasační stížnost“*. Uvedené neznamená, že odkladný účinek kasační stížnosti nemůže být žalovanému přiznán za žádných okolností. Půjde však o případy výjimečné, kdy odložení účinků rozhodnutí krajského soudu bude podmíněno ochranou důležitého veřejného zájmu, jehož ohrožení bude v konkrétním případě

představovat právě onu nepoměrně větší újmu, než která přiznáním odkladného účinku vznikne jiným osobám a jež nebude v rozporu s jiným veřejným zájmem.

[10] Otázkou přiznání odkladného účinku kasační stížnosti žalovaného správního orgánu se zabýval rozšířený senát i v usnesení ze dne 1. 1. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014 – 58. V něm sice primárně řešil možnost přiznání odkladného účinku v důsledku hrozby existence dvou odlišných správních rozhodnutí v téže věci, nicméně i v nyní posuzovaném případě lze odkázat na závěry zde vyslovené. Dle rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu újmu žalovaného „*nebude ohrožení jakéhokoli veřejného zájmu, resp. veřejného zájmu v širším slova smyslu, tj. např. zájmu na obecném výběru daní, na jednotném postupu správních orgánů či na procesně hladkém průběhu řízení. Ohrožení veřejného zájmu nemůže zpravidla představovat ani přiznání a vyplacení určité částky důchodu. Náklady důchodového pojištění jsou součástí nákladů státního rozpočtu; s ohledem na jeho rozsah a obsah je i případné vyplacení neprávem přiznané dávky újmu spíše zanedbatelnou*“. Příkladem pak rozšířený senát uvádí, že újmu odůvodňující přiznání odkladného účinku může představovat ohrožení důležitého veřejného zájmu, kterým je ochrana vzácné kulturní památky, vrácení řidičského oprávnění duševně choré osobě, vystavení zbrojního průkazu nebezpečnému recidivistovi, či udělení povolení k obchodu s vojenským materiálem zločinnému podniku.

[11] Jak je zřejmé ze shora citované judikatury, přiznání odkladného účinku kasační stížnosti musí být odůvodněno ohrožením důležitého veřejného zájmu v důsledku respektování závěrů napadeného rozsudku v daném konkrétním případě. Nelze jej spatřovat v tom, že v důsledku respektování názoru vyjádřeného v napadeném rozsudku bude správní orgán nucen změnit své dosavadní zažité postupy i v jiných správních řízeních. Ve vztahu k možnosti přiznání odkladného účinku předmětné kasační stížnosti nejsou takové důvody jakkoliv relevantní. Považuje-li stěžovatelka svou metodiku za spravedlivou, mohla by být tato skutečnost zohledněna až při meritorním přezkumu napadeného rozsudku. Při posuzování splnění podmínek pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je však zcela bez významu.

[12] Podstata odkladného účinku spočívá v dočasné procesní ochraně účastníka řízení, která působí pouze ve vztahu k napadenému rozhodnutí. Tomu pak musí odpovídat i důvody, pro které je možné jej přiznat. Stěžovatelka spatřuje důvody pro přiznání odkladného účinku v obecném uplatňování své metodiky, přičemž ohrožení veřejného zájmu nikterak nespojuje se zrušením napadeného rozhodnutí týkajícího se žalobce. Naopak sama tvrdí, že daný spor je bagatelní a žalobcem rozporovanou částku hodnotí jako bezvýznamnou. S tímto hodnocením se lze v jistém smyslu ztotožnit, neboť faktickým důsledkem zrušení napadeného rozhodnutí je přiznání příplatku k důchodu žalobce v částce o 1 Kč vyšší, než jej stěžovatelka žalobci sama přiznala. V této souvislosti ovšem stěžovatelka žádné ohrožení důležitého veřejného zájmu nenamítá. Dopady napadeného rozsudku ve vztahu k přiznanému příplatku žalobce naopak zlehčuje. Tvrzení stěžovatelky tudíž žádným způsobem neodůvodňují potřebu přiznání odkladného účinku.

[13] Obává-li se stěžovatelka, že bude muset změnit svou zažitou správní praxi, případně svou metodiku, je třeba upozornit, že uvedenou „hrozbu“ nelze odstranit přiznáním odkladného účinku předmětné kasační stížnosti. Dočasný odklad výkonu rozhodnutí v daném případě nemůže nikterak zhojit případný vadný postup při výpočtu příplatku

pokračování

dalším oprávněným osobám, u nichž by stěžovatelka stanovila výši příplatku stejným způsobem jako žalobci. Pokud by Nejvyšší správní soud názor krajského soudu potvrdil, bude stěžovatelka zřejmě nucena přehodnotit způsob zaokrouhlování i v dalších případech bez ohledu na to, zda kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek. Je výhradně na stěžovateli, zda je ochotna podstoupit případné riziko zrušení dalších rozhodnutí o stanovení výše příplatku k důchodu, vyčká rozhodnutí Nejvyššího správního soudu v dané věci a nebude měnit své dosavadní postupy, nebo zda uvedené riziko nepodstoupí a bude v dalších řízeních respektovat názor krajského soudu.

[14] Pokud stěžovatelka odkazuje na usnesení Ústavního soudu ve věci sp. zn. IV. ÚS 941/16, podle kterého není úkolem vrcholných státních orgánů zabývat se bagatelními spory, pak Nejvyšší správní soud neseznal, jak by tento názor měl odůvodňovat přiznání odkladného účinku její kasační stížnosti. Citované závěry svědčí spíše o nedůvodnosti posuzovaného návrhu, jak ostatně již Nejvyšší správní soud uvedl. Nutno podotknout, že je to právě stěžovatelka, kdo požaduje, aby se Nejvyšší správní soud daným sporem „o hodnotu 0,01“ zabýval. Odkaz na citované usnesení je tudíž zcela nepřipadný.

[15] Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud shledal, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nejsou naplněny. Proto rozhodl, jak je ve výroku uvedeno.

[16] Závěrem Nejvyšší správní soud připomíná, že usnesení o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je svou podstatou rozhodnutím předběžné povahy a nelze z něj předjímat budoucí rozhodnutí o věci samé (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005 - 76, publ. pod č. 1072/2007 Sb. NSS).

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. září 2017

Mgr. Jana Brothánková
předsedkyně senátu